

Broj: 05/2-19-5-17/20
Sarajevo, 21.01.2020. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
n/r sekretara gđe Edita Kalajdžić
Vlada Federacije BiH
Alipašina 41
71 000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 28-01-2020			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/2	-02-	296	/19

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
Parlament Federacije Bosne i Hercegovine
Dom naroda
v.d. tajnika mr. sci Izmir Hadžiavdić
Hamdije Kreševljakovića br. 3
71 000 Sarajevo

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine
Aner Žuljević, delegat
Hamdije Kreševljakovića br. 3
71 000 Sarajevo

Predmet: Odgovor na delegatsko pitanje, - dostavlja se -

Veza: Dopis Vlade Federacije BiH broj: 03-02-3-5/20 od 07.01.2020.

Dopis Doma naroda Parlamenta Federacije BiH br. 05/2-02-296/19 od 27.12.2019.

Poštovani,

na adresu Federalnog ministarstva okoliša i turizma proslijeđen je dopis Doma naroda Parlamenta Federacije BiH i Vlade Federacije BiH radi davanja odgovora na delegatsko pitanje delegatu Aneru Žuljeviću postavljenog na 4. sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, održane 19.12.2019. godine.

Pitanje glasi:

Imam obavezu da zatražim par informacija koje se odnose na činjenicu da je Vlada Federacije BiH 28.11.2019. godine razmatrala i usvojila Zaključak, a razmatrala je informaciju Federalnog ministarstva okoliša i turizma o trenutnom stanju poslovanja JP Deponija d.o.o. u svom Zaključku u tački 2 je iskontruisana rečenica koja faktički je iskorištena od strane lokalnih vlasti u smislu angažmana policijskih službenika koji su poslani da faktički silom sprječe blokadu nelegalnog odlaganja na divljoj deponiji od strane građana koji su u skladu sa Ustavom ove zemlje slobodno na tom području branili pravo na zdrav život svih nas u Mostaru. Zbog ovog zaključka koji je faktički zloupotrebljen tražim prije svega od Vlade objašnjenje na bazi čega i na bazi kojeg zakonskog propisa su definisali u tački dva da deponija Uborka ima i predstavlja javni interes ukoliko u tom istom Zaključku se navodi kako nisu ispunjeni uslovi do rješavanja. Znači, citiram, do rješenja prethodnog pitanja ishodovanja vodnog akta od strane Agencije za vodno područje

Jadranskog mora i dopune zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole u skladu sa čl. 18. Zakona o zaštiti okoliša čime je Vlada vrlo jasno u svom zaključku potvrdila da ta deponija od tog momenta nema pravnog osnova da ima javna ovlaštenja u smislu primanja bilo kakvog otpada. Također tražim da mi se dostavi kompletna informacija koja je razmatrana na tom mjestu i tražim od federalne inspekcije da mi dostavi šta je uradila po Zaključku ove Vlade i ovog konkretnog Zaključka pošto su u jednom dijelu Zaključka navedeni da prate dosadašnje propisane mjere iz okolišne dozvole pa tražim izvještaj o realizaciji Zaključaka Vlade Federacije od uprave za inspekciju i razlog zašto nisu dan kada istekla okolišna dozvola zapečatili deponiju Uborak.

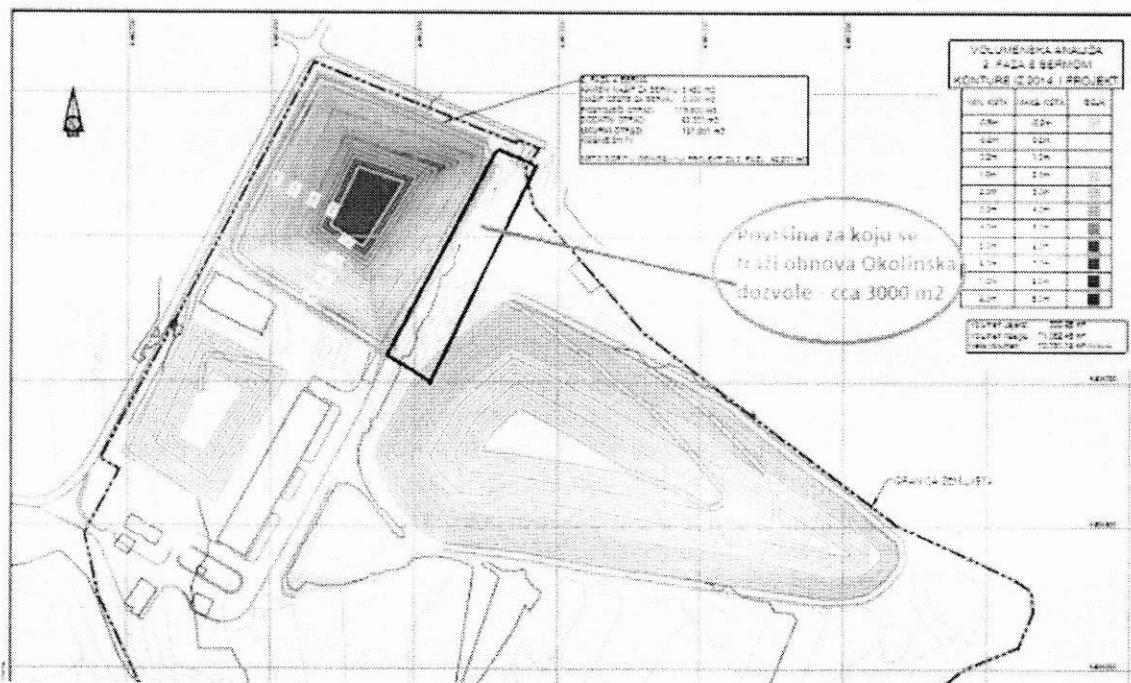
Odgovor:

Operator J.P. Deponija d.o.o. Mostar je dana 13.5.2019. godine podnio zahtjev za ponovno izdavanje okolišne dozvole za aktivnosti zbrinjavanja krutog komunalnog otpada na regionalnoj deponiji na lokalitetu Buđevca, Gornji Vrapčići bb, Grad Mostar za plohu 2.1 ha na koju se više ne deponuje otpad na zemljištu označenom kao k.č. 689/141, 689/139 (696/1, 698/3, 706, 705, 700/3, 703/3, 2970/2, 707/1) K.O. Vrapčići, Grad Mostar. Na ovoj plohi se prestao odlagati otpad početkom 2019. godine, a za istu su izdate okolišne dozvole br. UPI/05-23-94-4/07 dana 08.6.2009. godine i broj: UPI 05/2-23-11-47-2/14 SN dana 17.9.2014. godine.

Dana 11. 09. 2019. godine, Federalno ministarstvo okoliša i turizma je odbacilo zahtjev za ponovno izdavanje okolišne dozvole za JP Deponija d.o.o. Mostar za aktivnosti deponiranja krutog komunalnog otpada i njegovo zbrinjavanje na lokalitetu Buđevci, Gornji Vrapčići bb, Grad Mostar zbog značajnih izmjena u radu pogona i postrojenja podložnih procjeni uticaja na okoliš u skladu sa čl. 56. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH"; broj: 33/03 i 38/09), koje nisu bile predmetom izdavanja okolišne dozvole od 17. 09. 2014. godine.

Dana 14.10. 2019. godine JP Deponija d.o.o. Uborak podnosi novi zahtjev za izdavanje okolišne dozvole, za koji je tražena dopuna dopisom od 6.11.2019. godine, jer isti nije podnesen u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša .

Dopune zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole koje su dostavljene 22.11.2019. godine, također nisu urađene u skladu sa čl. 56. (čl. 20.) ukoliko je potrebna Studija o procjeni uticaja na okoliš ili čl. 54a (čl. 18.) Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/03 i 38/09) ukoliko se radi o potrebi provođenja procjene uticaja na okoliš i izdavanje okolišne dozvole. U ovoj dopuni tražena je okolišna za površinu 3.000 m² (racionalizacija postojećeg prostora deponije) na parceli koja je trenutno put između već formiranih tijela ploha deponije, za koju nije dostavljen vodni akt. Također ova parcela ne može biti posmatrana kao samostalna cjelina, bez pregleda kompletne situacije i kumulativnog uticaja deponiranja otpada odalaganjem na zemljište. Napominjemo da bi i izgradnja ove plohe samo privremeno riješila problem.



Slika 3.1.Racionalizacija postojećeg deponijskog prostora

Kako je utvrđeno da JP Deponija d.o.o. Mostar ne posjeduje niti prethodnu vodnu saglasnost za novu plohu od 3000 m², postupak se morao prekinuti tako da je donesen Zaključak o istom dana 27. 11. 2019. godine.

Sagledavajući nastalu situaciju, kao realizaciju mjera naloženih okolišnom dozvolom UPI 05/2-23-11-47-2/14 SN dana 17.9.2014. godine koje su neophodne za okolišno prihvatljiv rad deponije, Federalno ministarstvo okoliša i turizma je, s ciljem otklanjanja neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i imovine, dužno naložiti mjere zaštite okoliša i izvještavanje nadležnih institucija o zagađenju od strane JP Deponija d.o.o. Mostar i Federalnoj upravi za inspekcijske poslove za postupanje po istim do okončanja upravnog postupka.

Organ uprave u skladu sa odredbama člana 215. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/98 i 48/99), propisuje da "ako je neophodno prije okončanja postupka donijeti rješenje kojim se privremeno uređuju sporna pitanja ili odnosi, može takvo rješenje donijeti na podlozi podataka koji postoje u času njegovog donošenja" kao i odredbama člana 212. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/98 i 48/99), kojim je data mogućnost donošenja rješenja i usmenog naređenja njegovo izvršenje "kada se radi o poduzimanju iznimno hitnih mera u cilju osiguranja javnog mira...ili otklanjanja neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i imovine." Donošenjem zaključaka Vlada Federacije BiH je prevenirala mogućnosti pojave različitih bolesti ili epidemije na području grada Mostara i regije, do kojih bi moglo doći uslijed nagomilavanja komunalnog otpada u gradskoj zoni Mostara koji je poznata turistička destinacija, kao i u drugim gradovima regije čiji otpad se zbrinjava na predmetnoj deponiji.

S obzirom da je pravosnažnost okolišne dozvole istekla 04.12.2019. godine, te opasnosti nastanka kolapsa zbog zatvaranja deponije i samim tim ekološkog problema za Grad Mostar, regiju i šire, Federalno ministarstvo okoliša i turizma predložilo je da se Vlada Federacije Bosne i Hercegovine aktivno uključi u rješavanje problematike dalnjeg poslovanja JP Deponija d.o.o. Mostar, te su u skladu sa tim donesen navedeni Zaključak Vlade FBiH.

U skladu sa Vašim pitanjem o inspekcijskom nadzoru, Federalno ministarstvo okoliša i turizma se obratio Federalnoj upravi za inspekcijske poslove po pitanju radnji koje je poduzela u skladu sa zaključkom Vlade FBiH. S obzirom da još nismo dobili odgovor, isti će Vam biti dostavljen naknadno.

S poštovanjem,



Prilog:

- Informacija za Vladu FBiH
- Zaključak Vlade FBiH

Dostaviti:

- naslovu
- arhivi

Broj: 04-05-653/2019 PO
Sarajevo, 06.12.2019. godine

Primljeno:	06.12.2019	
Org.jed.	Broj	Priloga
УОМТ/23-11-2019	19	

FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA
gđa. Edita Đapo, ministrica

FEDERALNA UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE
gosp. Anis Ajdinović, direktor

GRAD MOSTAR
gosp. Ljubo Bešlić, gradonačelnik

Poštovani,

U prilogu Vam dostavljam Zaključak Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, V.broj: 1405/2019 od 28.11.2019. godine, koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijela na svojoj 201. sjednici, održanoj 28.11.2019. godine.

S poštovanjem,

SEKRETAR VLADE

mr.sc. Edita Kalajdžić

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
GOVERNMENT

Na osnovu člana 19. stav (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), nakon razmatranja Informacije Federalnog ministarstva okoliša i turizma o trenutnom stanju poslovanja JP Deponija d.o.o. Mostar, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 201. sjednici, održanoj 28.11.2019. godine, donosi

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma o trenutnom stanju poslovanja JP Deponija d.o.o.
2. Preporuka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, da prati dosadašnje propisane mjere iz okolišne dozvole, te da se ne prekida odlaganje komunalnog otpada, zbog javnog interesa, do rješavanja prethodnog pitanja: ishodovanja vodnog akta od strane Agencije za vodno područje Jadranskog mora i dopune Zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole u skladu sa čl. 18. (54a) Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03 i 38/09).
3. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine daje preporuku gradonačelniku Grada Mostara Ljubi Bešliću da pokrene postupak utvrđivanja odgovornosti direktora JP Deponija d.o.o. Mostar za nesavjesno postupanje i neprihvatanje grant sredstava Svjetske Banke za prečistač otpadnih voda.
4. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

V. broj: 1405 /2019
28.11.2019. godine
Sarajevo



BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
G O V E R N M E N T

Na temelju članka 19. stavak (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), nakon razmatranja Informacije Federalnog ministarstva okoliša i turizma o trenutnom stanju poslovanja JP Deponija d.o.o. Mostar, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 201. sjednici, održanoj 28.11.2019. godine, donosi

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma o trenutnom stanju poslovanja JP Deponija d.o.o.
2. Preporuka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, da prati dosadašnje propisane mjere iz okolišne dozvole, te da se ne prekida odlaganje komunalnog otpada, zbog javnog interesa, do rješavanja prethodnog pitanja: ishodovanja vodnog akta od strane Agencije za vodno područje Jadranskog mora i dopune Zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole u skladu sa čl. 18. (54a) Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03 i 38/09).
3. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine daje preporuku gradonačelniku Grada Mostara Ljubi Bešliću da pokrene postupak utvrđivanja odgovornosti direktora JP Deponija d.o.o. Mostar za nesavjesno postupanje i neprihvatanje grant sredstava Svjetske Banke za prečistač otpadnih voda.
4. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

V. broj: 1405/2019
28.11.2019. godine
Sarajevo



На основу члана 19. став (4) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), након разматрања Информације Федералног министарства околишта и туризма о тренутном стању пословања ЈП Депонија д.о.о. Мостар, Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 201. сједници, одржаној 28.11.2019. године, доноси

ЗАКЉУЧАК

- Прихвата се Информација Федералног министарства околишта и туризма о тренутном стању пословања ЈП Депонија д.о.о.
- Препорука Владе Федерације Босне и Херцеговине Федералној управи за инспекцијске послове, да прати досадашње прописане мјере из околишне дозволе, те да се не прекида одлагање комуналног отпада, због јавног интереса, до рјешавања претходног питања: исходовања водног акта од стране Агенције за водно подручје Јадранског мора и допуне Захтјева за издавање околишне дозволе у складу са чл. 18. (54а) Закона о заштити околишта („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 33/03 и 38/09).
- Влада Федерације Босне и Херцеговине даје препоруку градоначелнику Града Мостара Љуби Бешлићу да покрене поступак утврђивања одговорности директора ЈП Депонија д.о.о. Мостар за несавјесно поступање и неприхватање грант средстава Свјетске Банке за пречистач отпадних вода.
- Овај закључак ступа на снагу даном доношења.

В. број: 1405/2019
28.11.2019. године
Сарајево



Broj: UP I 05/2-23-11-201/19

Sarajevo, 26. 11. 2019. godine

27.11.2019.
BB

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i hercegovine
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
Hamdije Čemerlića 2
71 000 SARAJEVO

n/r sekretara Vlade

Predmer: Informacija o izdavanju okolišne dozvole za operatera
JP Deponija d.o.o. Mostar, - dostavlja se-

Opšte informacije - problemi u radu regionalne deponije u Mostaru

Federacija BiH je značajno razvila pravni okvir za upravljanje otpadom. Donesena je **Federalna strategija upravljanja otpadom 2008-2018. i Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017.** Strategijom su definisani ciljevi, kojim se želi postići zaštita okoliša, promocija i podsticanje održivog korištenja resursa kroz uspostavu integriranog sistema upravljanja otpadom.

Strateški ciljevi su:

- smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi i uspostava prioritetne infrastrukture za integrirano upravljanje otpadom;
- smanjenje količina otpada za finalno odlaganje/zbrinjavanje uz efikasnije korištenje resursa;
- osiguranje provedbe sistema kroz pravni, institucionalni i ekonomski okvir;
- osiguranje sistematskog praćenje parametara za ocjenu stanja okoliša.

Strateška odrednica integriranog upravljanja otpadom je smanjenje količine komunalnog otpada namijenjene za finalno odlaganje uz efikasno iskorištavanje resursa. Integrirani sistem prati regionalni koncept, odnosno stvara se na području više općina koje se udružuju u regije, za koje se izrađuje plan upravljanja otpadom. Svrha regionalnih centara upravljanja otpadom je, ne samo sanitarno odlaganje otpada, nego i smanjivanje količine za odlaganje.

*27.11.19.
BB*

Ubork, Mostar - Stara deponija Ubork je sanirana od strane EU 1996. godine i bila je sanitarna deponija sa potrebnim zaštitnim podlogama u cilju sprečavanja zagađenja okoliša, ali zbog nepravilnog upravljanja i neodržavanja postala je nesanitarna i zapuštena.

Pregovori o proširenju deponije i uključenju u projekat Svjetske Banke je započeto od pripreme projekta 2001 godine i početka projekta 2002. godine. U tom momentu pojavio se problem vlasništva deponije jer je 49% dio stare deponije bilo privatno vlasništvo („ General servis“). Svjetska Banka daje povoljan kredit uslovno samo Državi i Entitetima , koji su garant vraćanja kredita uz zahtjev da se formira javno preduzeće za upravljanje otpadom koje će preuzeti kredit i obavezu vraćanja kredita kroz tržišno poslovanje deponije i naplate otpada.

Na osnovu uslova Svjetske Banke osniva se novo javno preduzeće za upravljanje komunalnim otpadom 27.02.2008. godine pod nazivom J.P. Deponija d.o.o. Mostar, a osnivač društva je Grad Mostar sa 100% udjelom. Cilj osnivanja društva je izgradnja moderne sanitарне regionalne deponije za neopasni i komunalni otpad, a koja bi zbrinjavala otpad na ekološki prihvatljiv način.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma izdaje okolišnu dozvolu J.P. Deponija d.o.o. Mostar 08.06.2009. godine, a obnavlja okolišnu dozvolu 17.09.2014. godine koja je i danas na snazi (važeća je) i vrijedi do 14.09.2019. godine.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma donosi Rješenje 14.11.2013. godine, kojim nalaže zatvaranje stare deponije komunalnog otpada JP,, Ubork“ d.d. Mostar nalaže operateru da pripremi plan rehabilitacije za zatvaranje deponije, te da prestane primati otpad do 31.03.2014. godine a do tada treba uraditi Studiju procjene utjecaja na okoliš i pribaviti okolišnu dozvolu za zatvaranje deponije.

- *Vlada Federacije BiH donosi Zaključak V.broj 727/2014 od 27.03.2014. godine, kojim nalaže Federalnom ministarstvu okoliša i turizma da doneše Zaključak o odgodi izvršenja Rješenja od 14.11.2013. godine u dijelu tačke 3. kojim je propisan rok za prestanak primanja otpada to jest da „, Deponija javno preduzeće Ubork d.d. Mostar, na lokalitetu Vrapčići mora prestati primati otpad najkasnije do otvaranja nove deponije“.*
- *Vlada Federacije BiH predlaže Federalnoj upravi za inspekcijske poslove da doneše Zaključak o odgodi izvršenja Rješenja po Zaključku broj UPI0-23-6-03568/2013 OD 13.01.2014. godine, kojim je naloženo uklanjanje građevine u sklopu deponije komunalnog otpada Ubork u Mostaru do rješenja predhodnog pitanja(pribavljanja upotrebne dozvole) jer bi uslijed izvršenja mjera naloženim Rješenjem nastupila znatna materijalna šteta koja se na drugi način ne može otkloniti ,a odlaganje se ne protivi javnom interesu.*
- *Grad Mostar se obratio Federalnom ministarstvu prostornog uređenja dana 08.09.2014. godine sa zahtjevom za izdavanje urbanističke saglasnosti za radove na izgradnji sanitарne deponije Ubork na području grada Mostara. Federalno ministarstvo prostornog uređenja vraća predmetni spis Graddu Mostaru uz slijedeće obrazloženje:*
„ Odredbama člana 45. Zakona o građenju HNK regulisan je status građevina izgrađenih bez pravomoćnog odobrenja za građenje a provođenje predmetnog

zakona je u nadležnosti kantonalnih, općinskih odnosno gradskih organa uprave. Kako Zakon o prostornom planiranju i građenju Federacije BiH ne sadrži odredbu odnosno zakonski osnov za vođenje postupka po zahtjevu za izdavanje akata o legalizaciji već izgrađenih objekata vraća se predmetni spis Gradu Mostaru na nadležno postupanje“.

- *Gradonačelnik Grada Mostara donosi Naputak 23.07.2014. godine (Smjernice) kojim propisuje način poduzimanja neophodnih aktivnosti kako bi se nesmetano osigurao prihvatanje, recikliranje i odlaganje komunalnog otpada od strane J.P. Deponija d.o.o. Mostar sa danom 01.08.2014. godine zbog zatvaranja postojeće deponije JP,, Uborak“ d.d. Mostar. J.P. Deponija d.o.o. Mostar je dužno zatražiti od nadležnog odjela za urbanizam i građenje da se formira Komisija koja će u roku od 5 dana utvrditi postojanje uslova za puštanje u privremeni rad deponije. Takođe zadužuje se J.P. Deponija d.o.o. Mostar da što hitnije napravi plan privremenog preuzimanja određenog broja uposlenika od JP,, Uborak“ d.d. Mostar za rad na novoj deponiji.*
- *Kantonalno ministarstvo građenja i prostornog uređena HNK izdaje Rješenje 29.01.2016.godine, kojim se načelno odobrenje za za građenje za složenu građevinu „ Regionalna deponija krutog otpada u Mostaru“ investitoru gradu Mostaru . Kantonalno ministarstvo građenja i prostornog uređena HNK izdaje Rješenje 19.02.2016. godine kojim se odobrava legalizacija izgrađenih objekata složene građevine „Regionalna deponija krutog otpada u Mostaru“ investitoru gradu Mostaru I Faza.*
- *JP „ Deponija“ d.o.o Mostar je počela sa primanjem otpada 1.9.2014. godine. Ugovorom JP deponija preuzima radnike sa stare deponije.*
- *Zbog hitnog zatvaranja stare deponije „ Uborak“ pokrenut je stečajni postupak za JP „ Uborak“ d.d. Mostar i imenovan stečajni upravnik u cilju završetka aktivnosti na zatvaranju deponije.*

Nova deponija nije još u prostornom planu, jer isti nije donezen. Postoji samo dokument – stručno mišljenje Zavoda za prostorno uređenje Grada Mostara. Postavlja se pitanje da li je vlast uključila javnost pri „planiranju“. U sve odluke koje donosi bilo koji nivo vlasti potrebno je u skladu sa Arrhuskom konvencijom uključiti zainteresiranu javnost, zainteresirane subjekte i nevladine organizacije u postupke donošenja prostornih planova i programa, strategijskih procjena uticaja na okoliš, donošenja odluka o lokacijama i dr. To podrazumijeva rano i blagovremeno informisanje, organiziranje javnih rasprava, debata, panel diskusija, pružanje mogućnosti uključivanja u donošenje odluka, te mogućnost pristupa pravosuđu ukoliko se krše ova prava.

Upoređivanjem skice sa google earta (slika 1) i izvoda iz izmjene i dopune prostornog plana, vidljivo je da nova ploha nije planirana u ovom dokumentu. To znači, da je za novo proširenje neophodno o svim procedurama odlučivanja informisati javnost. S aspekta okoliša, potreban je izrada Studije o procjeni uticaja na okoliš.



Slika 1. Satelitski pogled na područje deponije: stara zatvorena deponija (crveno) , nova sanitarna deponija i buduće planirano proširenje (žuta crta) deponijskog prostora na terenovoj površini

Investicije

Nakon osnivanja JP „Deponija“ d.o.o. Mostar preuzima kredit IDA u iznosu od 756.000 EURA + 20 % učešća Vlade FBIH. (2003 god).

U okviru Drugi projekat upravljanja čvrstim otpadom JP „Deponija“ d.o.o. Mostar se uključuje od početka t.j 2009. godine i preuzeo IDA kredit u iznosu od 2, 5 mil EUR + 10% Učešća Vlade FBIH

FMOIT je aplicirao prema IPA 2010 grant sredstvima za nabavku i izgradnju reciklažnog postrojenja u cilju selektiranja otpada prije odlaganja. Projekat odobren i izgrađena je reciklažna hala sa postrojenjem i nabavljene mašine za rad na deponiji (buldozer i kamion).

Ukupno uloženo:

IDA kredit (povoljan kamata 1,25%)	3,256 mil EUR
Vlada FBIH (nepovratna)	0,4 mil EUR
IPA 2010 Grant EU	2,5 mil EUR
UKUPNO	6,156 mil EUR

Rezultat: izgrađena odlagališna ploha, administrativna zgrada, ograda, regulacija potoka koji prolazi na tom lokalitetu, ulazna zona sa vagom, reciklažno postrojenje i stvoreni uslovi za prijem otpada.

Problemi

Najznačajniji problemi u oblasti upravljanja komunalnim otpadom koji su identificirani i koji se odnose se na funkcioniranje regionalne deponije „JP DEPONJA“ u Mostaru su:

- Ubrzati aktivnosti na zatvaranju stare deponije, „Uborak“ d.d. Mostar s obzirom da je pokrenut stečajni postupak i imenovan stečajni upravnik u cilju završetka aktivnosti na zatvaranju stare deponije.
- Unatoč postojanju tehničkih uslova za izdvajanje sekundarnih sirovina iz mješanog komunalnog otpada kao što su: papir, karton, kompozitni materijali, staklo, metal, PET, plastične kese i tvrda plastika, aktivnosti na njihovom izdvajaju na regionalnoj deponiji **se ne vrše**
- Na deponiji se, zajedno sa kućnim otpadom, odlaže i otpad koji nema karakteristike kućnog otpada i koji zahtjeva posebna odlagališta kao što su animalni otpad i medicinski otpad.
- Naknada za uslugu odvoza i odlaganja komunalnog otpada nije ekonomski opravdana. Iz postojeće cijene nije moguće finansirati ni operativne troškove ni nova ulaganja.
- Na regionalnoj deponiji još uvijek **nije izgrađeno postrojenje za tretman procjednih voda**, čime ova deponija ne zadovoljava u potpunosti zahtjeve sanitarnog odlaganja.
- Na regionalnoj deponiji **ne postoje postrojenja za obradu komunalnog otpada** a time i proizvodnju alternativnih goriva iz otpada, komposta, aktivnu proizvodnju energije iz deponijskog plina itd.
- Za deponiju Uborak, Mostar, prvo bitno je bilo planirano da je koristi 9 općina, međutim sada je koriste samo 4. Ova RD pruža usluge Mostaru, Širokom Brijegu, Grudama i Ljubuškom. RD Mostar treba proširenje da bi mogla prihvati više općina.

Prijedlog rješenja - kratkoročna

- Izvršiti analizu emisije štetnih polutnata u tlo, vodu i zrak od strane akreditovane laboratorije.
- Ugradnja nepropusnih slojevi ispod, sa strane i iznad odloženog otpada,
- Nastavak izgradnje drenažnog sistema za prikupljanje procjednih voda,
- Izgradnja uređaja za prečišćavanje procjednih voda,
- Osavremenivanje mehanizacije za kompaktiranje otpada i prekrivanje otpada inertnim materijalom,
- Kontinuirano vaganje i evidencija dovezenog otpada,
- Uredno funkcionisanje uređaja za pranje točkova i donjeg trapa vozila za transport otpada i drugih uređaja u službi pravilnog i okolinski prihvatljivog upravljanja sistemom odlaganja otpada.

Prijedlog rješenja - dugoročna

Intenzivirati aktivnosti na proširenju postojeće deponije koje uključuju:

- Utvrđivanje lokacije za izgradnju nove sanitарне odlagališne plohe na lokalitetu postojeće deponije
- Izrada investiciono tehničke dokumentacije.
- Ishodovanje svih potrebnih dozvola (okolišne, vodne, građevinske, upotrebne).
- Priprema dokumentacije za apliciranje prema IPA fondondovima.

ALTERNATIVNO RJEŠENJE - IZGRADNJA NOVE DEONIJE

Ukoliko se odluči da se krene u procedure zatvaranja postojeće deponije i izgradnju nove deponije na novoj lokaciji potrebno je:

- Da nadležno Kantonalno ministarstvo, Grad Mostar u saradnji sa Federalnim ministarstvom prostornog uređenja predlaži lokaciju za buduću regionalnu deponiju (Član 11. Zakona o upravljenju otpadom).
- Uraditi Studiju izbora lokacije
- Uraditi Studiju izvodljivosti odabrane lokacije
- Obezbijediti saglasnosti Kantona i Lokalne zajednice
- Uraditi idejni projekat
- Izraditi Studiju uticaja na okoliš
- Ishodovati Okolinsku dozvolu (provesti postupak javne rasprave),
- Uraditi Glavni projekat
- Obezbijediti urbanističku saglasnost i izraditi sve potrebne elaborate i prenijeti vlasništvo lokacije na JP.
- Obezbijediti građevinsku dozvolu i vodnu saglasnost i ostale dokumente
- Obezbijediti min 5,0 mil EURA za osnovne objekte.

Vremenski period za ove aktivnosti je minimum tri do četiri godine

Nalazi federalne uprave za inspekcijske poslove

Federalni inspektor zaštite okoliša je vršio inspekcijski pregled dana 28.05.2019. godine na Regionalnoj deponiji komunalnog krutog otpada kojom upravlja „JP DEONIJA“, d.o.o. Mostar kojom prilikom je utvrdio nekoliko prekršaja te da operater nije ispunio sve mjere iz okolinske dozvole.

1. U vrijeme inspekcijski nadzora na lokaciju deponije doveženo ukupno 6,3t otpada koji je Vgarskim listom klasificiran kao K3-Komunalni otpad sa rešetaka kolektora. Ovaj otpad je dovezao kamion firme JP PARKOV MOSTAR po narudžbi Grada Mostara — Odjel za privredu, komunalne i inspekcijske poslove. Obilaskom tijela deponije i uvida o otpadu koji je dovezen, to je konstatovano da se ne radi o komunalnom otpadu sa rešetaka kolektora već je taj otpad dehidrirani mulj sa

prečistača otpadnih voda. Prijem ove vrste otpada je izvršen bez otpremnice u kojoj treba da stoji o kojem otpadu se radi, bez šifre otpada prema Katalogu otpada sa listama sukladnu Pravilniku o kategorijama otpada, bez prethodno izvršene analize mulja — obzirom da se radi o mulju a ne o kumunalnom otpadu sa rešetaka kako je to navedeno u Vagarskom listu.

2. Obzirom da ogradom nije razgraničena lokacija stare deponije komunalnog otpada „Uborak“ kojom je nekada upravljao operator JP UBORAK d.d. Mostar, to je inspektor obišao i lokaciju te deponije i konstatovao da je obodni kanal oko deponije zatrpan sadržajem deponije tj. komunalnim otpadom, te da je voda vidno zamućena i crne je boje. Kanal se preljeva preko zemljjanog protupožarnog puta oko deponije i odlazi nekontrolisano.
3. Na lokaciji Rasoje kroz koju protiče potok Sušica na udaljenosti od cca 300 m od kapije operatora, utvrđeno je da je voda na tom mjestu zamućena, tamne je boje i onečišćena je velikom količinom komunalnog otpada koje je na toj lokaciji neovlašteno deponovan od nepoznatih lica. Inspekcijskim nadzorom je konstatovano da otpad sa ovog mikrolokaliteta - Rasoje ne potiče od deponije kojom upravlja JP DEPONIJA, niti sadržaj vode koji je evidentiran na ovom mjestu ne potiče iz postrojenja deponije.
4. Procjedne vode sa tijela deponije se skupljaju u lagunu otvorenog tipa, te se recirkulacijom (pumpama) vraćaju na tijelo deponije. Laguna je izolovana, nema ispusta u okoliš. Glavnim projektom za deponiju predviđena je izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, ali to postrojenje još nije izgradeno. Operator redovito vrši monitoring procjedne vode iz lagune za procjedne vode, koji mu je naložen okolišnom dozvolom.
5. Na lokaciji deponije nalazi se i separator ulja i masti koji odvaja zauljenu vodu sa manipulativnih asfaltiranih površina. Od momenta kada je deponija započela rad, operator nije vršio pražnjenje sadržaja separatora.

Operator je izvršio ispitivanja površinskih i procjednih voda koja su mu propisana okolišnom dozvolom i to:

- Ispitivanje procjedne vode iz lagune izvršeno je 12.04.2019. godine, ZAGREBINSPEKT d.o.o. Mostar. Uvidom u rezultate ispitivanja, mnogi parametri su prekoračeli granične vrijednosti, ali je naglašeno: „Otpadna voda iz laguna se ne ispušta već se primjenjuje proces recirkulacije dok se ne izgradi prečistač otpadnih voda.“
- Ispitivanja otpadnih voda iz separatora i biojame izvršeno 06.11.2018. godine, ZAGREBINSPEKT. U zaključku izvještaja stoji da svi ispitani parametri zadovoljavaju granične vrijednosti“.
- Fizikalno-kemijska ispitivanja piezometara izvršena su 12.04.2019. godine, ZAGREBINSPEKT. U zaključku stoji: „Deponija nema uticaj na kvalitetu vode rijeke Neretve.“
- Fizikalno-hemijska ispitivanja rijeke Neretve izvršena su dana 06.11.2018. godine, ZAGREBINSPEKT. U zaključku izvještaja stoji: „Deponija nema uticaj na kvalitetu vode rijeke Neretve.“

Federalni vodni inspektor su dana 27.05.2019.godine izašli na lice mjesta i izvršili inspecijski nadzor u JP DEPONIJA d.o.o. Mostar i utvrdili da subjekt nadzora ne posjeduje Rješenje o vodnoj dozvoli kojom se utvrđuje namjena, način i uvjeti iskorištavanja vode, režim rada objekata i postrojenja, način i uvjeti ispuštanja otpadnih voda, način i uvjeti odlaganja krutog i tečnog otpada i drugi uvjeti u skladu sa Zakonom o vodama.

Inspeltru je data na uvid Rješenje o uporabna dozvola investitoru Gradu Mostaru za "Regionalna deponija krutog otpada u Mostaru" za građevinu Tijelo deponije 2 , Faza II broj:UPI-09-03-25-37/18 od 07.12.2018.godine.

Inspeltru je data na uvid Rješenje o uporabna dozvola investitoru Gradu Mostaru za "Regionalna deponija krutog otpada u Mostaru" , za građevinu Tijelo deponije , Faza I broj:UPI-09-03-25-38/18 od 10.04.2019.godine.

Obilaskom objekata unutar JP DEPONIJA d.o.o. Mostar utvrđeno je na licu mjesta da subjekt nadzora ne vrši čišćenje separatora od septembra mjeseca 2014.godine. Čišćenje treba da vrši putem ovlaštene organizacije za to vrstu djelatnosti.

Analiza mulja

Federalni zavod za agropedologiju 13.03. 2019. Godine je dostavio Izvještaj hemijske analize parametara dehidriranog mulja sa Postrojenja otpadnih voda u Mostaru kojim upravlja „ JP Vodovod Mostar. Analiza i komentar dostavljenog uzorka otpadnog mulja, urađena je u skladu sa članom 25. st.3. i 4. Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Službene novine Federacije BiH", broj52/9) Pravilnikom o utvrđivanju dozvoljenih količina štetnih i opasnih materija u zemljištu i metode njihovog ispitivanja (Sl. novine Federacije BIH, broj 72/09), poglavlje III- mulj i svi proizvodi iz gradskih otpadnih voda.

Mulj i svi proizvodi iz gradskih otpadnih voda mogu se koristiti na poljoprivrednom zemljištu samo uz prethodno izvršenu analizu kojom se utvrđuje:

- da su materijali sterilizovani i da su uništeni patogeni organizmi, odnosno potencijalni uzrodnici oboljenja;
- da je sadržaj štetnih materija ispod dozvoljenih graničnih količina.

Mišljenje Federalnog zavoda za agropedologiju:

Na osnovu izvršenih analiza u laboratoriju Federalnog zavoda za agropedologiju i dobijenih rezultata mulja došli smo do zakljudka da: sadržaj PAH-ova u mg/kg, sadržaj TPH u mg/kg, sadržaj PCB-a u mg/kg, sadržaj drini, dieldrini, eldrini u mg/kg, HCH spojevi u mg/kg su iznad referentne vrijednosti.

Naprijed navedene hemijske analize ukazuju da upotreba mulja u poljoprivredne svrhe nije moguća. Pored povećanih vrijednosti naprijed navedenih spojeva koje smo ustanovili hemijskom analizom došli se do spoznaje da predmetni mulj nije ni sterilisan što ga kao takvog i po tom parametru isključuje iz upotrebe u poljoprivredi. To su ujedno i ograničavajući faktori za upotrebu mulja u poljoprivrednoj proizvodnji i mišljenja smo da se predmetni mulj ne može koristiti kao kondicioner na poljoprivrednom zemljištu ali da se može i treba odlagati na uređenoj gradskoj deponiji.

Nadležnost

Tumačenje Člana 11. st. 2. i 3. Zakona o upravljanju otpadom Federacije BiH

Član 11.

"(1) Poslove upravljanja otpadom iz nadležnosti Federacije BiH vrši federalno ministarstvo u saradnji sa Federalnim ministarstvom zdravlja i drugim nadležnim ministarstvima.

(2) Poslove prekograničnog prometa otpada i poslove upravljanja otpadom i postrojenjima za tretman otpada koji obuhvataju područje dva ili više kantona vrši federalno ministarstvo.

(3) Izuvez poslova iz stava 2. ovog člana poslove upravljanja svim vrstama otpada, određivanje lokacija i zemljišta u poslovima upravljanja otpadom i postrojenjima vrši kantonalno ministarstvo."

Član 11. stav 2.

"Poslove prekograničnog prometa otpada i poslove upravljanja otpadom i postrojenjima za tretman otpada koji obuhvataju područje dva ili više kantona vrši Federalno ministarstvo."

Federalno ministarstvo je nadležno za:

- dozvole za prekogranični promet opasnog i neopasnog otpada,
- okolišne dozvole za deponije (kapacitet deponije prema Pravilniku),
- dozvole za operatere sistema upravljanja posebnim kategorijama otpada,
- donošenje propisa iz oblasti upravljanja otpadom i za posebne kategorije otpada,
- planske i strateške dokumente.

Takođe Federalno ministarstvo je nadležno za rješavanje spornih pitanja u upravljanju otpadom između dva ili više kantona.

Član 11. stav 3.

"Izuvez poslova iz stava 2. ovog člana, poslove upravljanja svim vrstama otpada, određivanje lokacija i zemljišta u poslovima upravljanja otpadom i postrojenjima vrši nadležno kantonalno ministarstvo."

Kantonalno ministarstvo je nadležno za:

-
- upravljanje svim vrstama otpada (opasnog i neopasnog),
 - izdavanje dozvole za aktivnosti male privrede u upravljanju otpadom,
 - određivanje lokacija i zemljišta za nove pogone i postrojenja (lokacija za deponije).

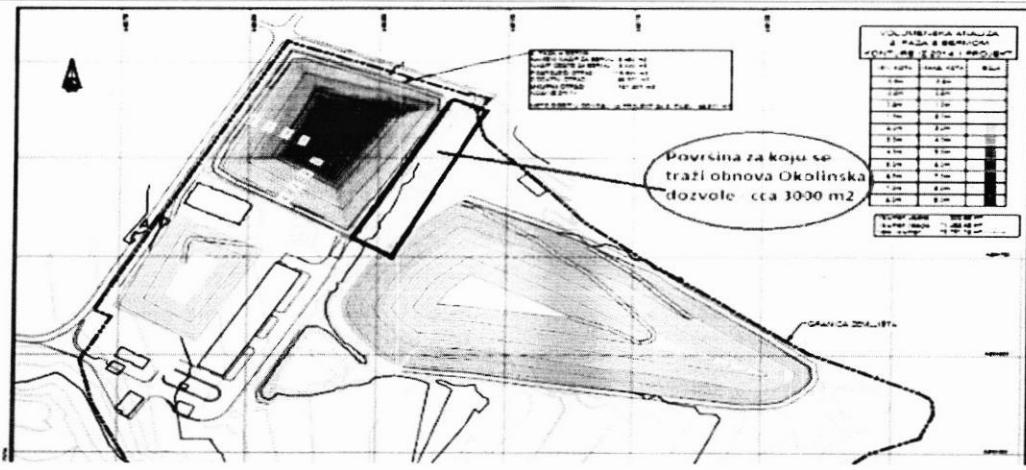
Trenutni status predmeta

Operator J.P. Deponija d.o.o. Mostar je dana 13.5.2019. godine je podnijelo zahtjev za ponovno izdavanje okolišne dozvole za aktivnosti zbrinjavanja krutog komunalnog otpada na regionalnoj deponiji na lokalitetu Buđevca, Gornji Vrapčići bb, Grad Mostar za plohu 2.1 ha na koju se više ne deponuje otpad na zemljištu označenom kao k.č, 689/141, 689/139 (696/1, 698/3, 706, 705, 700/3, 703/3, 2970/2, 707/1) K.O. Vrapčići, Grad Mostar. Na ovoj plohi se prestao odlagati otpad početkom 2019. godine, a za istu su izdate okolišne dozvole br. UPI/05-23-94-4/07 dana 08.6.2009. godine i broj: UPI 05/2-23-11-47-2/14 SN dana 17.9.2014. godine.

Dana 11. 09. 2018. godine, Federalno ministarstvo okoliša i turizma je odbacilo zahtjev za ponovno izdavanje okolišne dozvole za JP Deponija d.o.o. Mostar za aktivnosti deponiranja krutog komunalnog otpada i njegovo zbrinjavanje na lokalitetu Buđevci, Gornji Vrapčići bb, Grad Mostar zbog značajnih izmjena u radu pogona i postrojenja podložnih procjeni uticaja na okoliš u skladu sa čl. 56. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH"; broj: 33/03 i 38/09), koje nisu bile predmetom izdavanja okolišne dozvole od 17. 09. 2014. godine.

Dana 14.10. 2019. godine JP Deponija d.o.o. Uborak podnosi novi zahtjev za izdavanje okolišne dozvole, za koji je tražena dopuna dopisom od 6.11.2019. godine, jer isti nije ponesen u skladu sa Zakonom.

Dopune zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole koje su dostavljene 22.11.2019. godine, također nisu urađene u skladu sa čl. 56. (čl. 20.) ukoliko je potreban Studija o procjeni uticaja na okoliš ili čl. 54a (čl. 18.) Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/03 i 38/09) ukoliko se radi o procjeni potrebe o provođenju procjene uticaja na okoliš i izdavanje okolišne dozvole. U ovoj dopuni tražena je okolišna samo za površinu 3.000 m² (racionalizacija postojećeg prostora deponije) na parceli koja je trenutno put između već formiranih tijela ploha deponije, za koju nije dostavljan vodni akt. Također ova parcela ne može biti posmatrana kao samostalna cjelina, bez pregleda kompletne situacije i kumulativnog uticaja deponiranja otpada odalaganjem na zemljište. Napominjemo da bi i izgradnja ove plohe samo privremeno riješila problem.



Slika 3.1. Racionalizacija postojećeg deponijskog prostora

S obzirom na novonastalu situaciju, da pravosnažnost okolišne dozvole ističe 04.12.2019. godine, te da bi mogao nastati kolaps zbog zatvaranja deponije, te tako ekološki problem za Grad Mostar i šire, predlažemo da se Vlada Federacije Bosne i Hercegovine aktivno uključi u rješavanje problematike dalnjeg poslovanja JP Deponija d.o.o. Mostar.

U tom smislu Federalno ministarstvo okoliša i turizma predlaže Vladi Federacije Bosne i Hercegovine sljedeće:

ZAKLJUČKE

- Prihvata se informacija Federalnog ministarstva okoliša i turizma o trenutnom stanju poslovanja JP Deponija d.o.o.
- Preporuka Vlade FBiH Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, da prati dosadašnje propisane mjere iz okolišne dozvole, te da se ne prekida odlaganje komunalnog otpada, zbog javnog interesa, do rješavanja prethodnog pitanja : ishodovanja vodnog akta od strane Agencije za vodno područje Jadranskog mora i dopune Zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole u skladu sa čl. 18 (54a) Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/03 i 38/09).
- Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.



Dostaviti:

- naslovu
- arhivi